

Byrådssak /18

Saksframstilling

Vår referanse: 2017/04430-43

Søknad om lån og tilskudd til Stiftelsen KODE Kunstmuseer og komponisthjem

Hva saken gjelder:

Betydelig driftsunderskudd, manglende finansiering av investeringer, planleggingssvikt og uhell i forbindelse med byggearbeid har medført at den økonomiske situasjonen i KODE er alvorlig. Stiftelsen søker derfor om engangstilskudd kr 5.000.000,- og dessuten likviditetslån kr 14.500.000,- de kommende fem år. Utover dette søkes det ekstraordinære tilskudd fra staten og fra fylkeskommunen.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

KODEs økonomiske situasjon er alvorlig, og det er ikke dokumentert evne til å betale tilbake et lån. Søknaden om likviditetslån kan derfor ikke innvilges. Søknaden om engangstilskudd innvilges og beløpet økes med kr 2.000.000,- til styrking av likviditeten og eventuell dekning av uforutsette utgifter eller overskridelser i oppryddingsarbeidet. Alvoret i situasjonen understrekes ved at tilskuddet ikke betinges av finansiell medvirkning fra staten eller fylkeskommunen.

Vedtakskompetanse:

Byrådets fullmakter § 2.1, og 2.4 samt budsjettfullmaktene § 2.2. bokstav f.

Byråd for finans, innovasjon og eiendom innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådet i Bergen avslår søknaden om likviditetslån.
2. Byrådet i Bergen bevilger kr 7.000.000,- i engangstilskudd til Stiftelsen KODE Kunstmuseer og komponisthjem, org nr. 990 269 343.

Tilskuddet finansieres inntil videre av sentral avsetning til usikkerhet.

Byrådet vil legger fram for bystyret forslag til endelig finansiering i forbindelse med tertialrapport 2.

Dato: 26. juni 2018

Dag Inge Ulstein
Byråd for finans, innovasjon og eiendom

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Brev fra KODE 4.5. og 8.5.2018.

Brev fra KODE 25.5.2018
KODE Kunstmuseer og komponisthjem – årsrapport 2017

Saksframstilling:

KODE Kunstmuseer og komponisthjem er ett av Nordens største museer for kunst, kunsthåndverk, design og musikk. KODE forvalter nærmere 50.000 gjenstander fordelt på malerier, papirverk, skulptur, installasjoner, video, musikkinstrumenter, møbler, kunsthåndverk og design. Disse kan man oppleve i fire museumsbygg i Bergen sentrum (KODE 1, 2, 3 og 4), og i komponisthjemmene til Ole Bull, Harald Sæverud og Edvard Grieg.

KODE ferdigstilte et større ombygningsprosjekt av KODE 1/Permanenten i 2017. Som følge av betongsaging er det konstatert et støvutbrudd. Støvet har lagt seg på magasinerte gjenstander, på oversiden av himlingsplater og i utstillingslokaler. NIKU er konferert og estimert har støvet rammet mellom 3.000-4.500 gjenstander og om lag 1.200 kvm himlingsplater.

Søknad om ekstraordinært engangstilskudd

I brev fra KODE av 04.05.2018 anmodes Bergen Kommune om ekstraordinært engangstilskudd på til sammen kr 6.800.000,-. Beløpet fremkom på følgende måte:

1. Tilskudd til støvsanering, planlegging og grovrens av museumsobjekter, kr. 1 800 000,-
2. Tilskudd til etablering av magasin i KODE 1, 2 og 4, kr. 2 500 000
3. Prosjektledelse NIKU støvsanering: kr. 700 000
4. Himlingsplater og belysning i KODE 1, kr. 1 800 000

KODE har mottatt brev fra forsikrings-selskapet sitt om at rensing av gjenstander vil dekkes. På grunnlag av dette er behovet for ekstraordinært tilskudd redusert med kr. 1.800.000,-(se punkt 1 over). I følge brev av 25.5.2018 er søknaden til Bergen kommune redusert til kr. 5.000.000,-.

Totalt er ekstraordinære kostnader er beregnet til kr. 12.250.000,-. KODE søker derfor også Kulturdepartementet om ekstraordinær støtte på kr. 4 400 000,- til å dekke ekstraordinære driftskostnader kr. 2 200 000,- og støvsaneringsutgifter kr. 2 200 000,-. KODE søker også Hordaland fylkeskommune om ekstraordinær støtte og er i dialog om endelig utforming av søknad og søknadssum.

Søknad om likviditetslån

KODEs nåværende byggelån fra Bergen kommune skal tilbakebetales innen 31.08.2018. Likviditeten er av sentral betydning for å unngå fordyrende prosesser. Arbeidet med å korrigere økonomien vil ta tid og gjøre at museet i en overgangsfase må sikre likviditeten på andre måter enn ved opptjent egenkapital. For å beholde handlingsrom til å forbedre økonomien ber KODE om et likviditetslån på kr14.500.000,- kroner med 5 års lånetid.

Økonomi: Årsrapport for 2017

Året var preget av høy og solid faglig aktivitet og høye besøkstall. KODE hadde over ¼ mill. besøkende i fjor og solgte over 150.000 billetter. Fordelt på KODEs sju arenaer var det 11 faste utstillinger åpne gjennom året. Hovedverkene i Astrupsamlingen kom tilbake til KODE etter suksessfull internasjonal utstillingsturne. KODE sin samling av billedkunst er etterspurt nasjonalt og internasjonalt med utlån til andre museer.

Med i alt 543 konserter i 2017 er komponisthjemmene blant landets største arenaer for klassisk musikk. Perioden for daglige lunsjkonserter på Troidhaugen var i fjor fra 1.5-30.9.

Inntekter:

Egeninntektene utgjorde hele 30,5 % av totale inntekter. Offentlige tilskudd utgjorde 69,5 % som tilsvarte vel 80 mill. kr.

Offentlige tilskudd fordelt i prosent etter forvaltningsnivå:

Statens	29 %.
Fylkeskommunen:	7 %
Bergen kommune	66 %

Andelen statlig finansiering er svært lav. Det samme gjelder fylkeskommunens bidrag.

Utgifter.

Regnskapet i fjor er preget av at kostnadskontrollen har sviktet. I tillegg har det oppstått skader i forbindelse med byggearbeid. Bokført egenkapital etter pensjonsforpliktelser er negativ med vel kr 14.200.000,-. Dersom en ser bort fra pensjonsforpliktelser blir bokført egenkapital like over null. Det er akutt behov for å rette opp økonomien.

Hovedpunkter:

- Driftsunderskudd i 2017 var vel kr 4.900.000,-.
- Ombyggingsprosjekt var ikke fullfinansiert, og underskudd kr 3.200.000,- er aktivert i balanseregnskapet. Dette gir økte årlige avskrivninger på kr 640.000,-.
-
- Det var heller ikke tatt høyde for økte driftsomkostninger som ombyggingen har medført (vakt, renhold, betjening med mere). Resterende prosjektmidler, kr. 9.700.000,-, er ikke tilstrekkelig til å reetablere faste utstillinger, i byggebudsjett estimert til 11.000.000,-.
- Manglende magasinkapasitet hindrer innteksbringende utstillingsvirksomhet.
- Vestlandske Kunstindustris museumsgjenstander må renses for støv. Dette er estimert til 4.500 timer. Gjenstandene må deretter finrenses, og eventuell gjennomgå nødre restaurering, anslått til 2.000 timer. Til sammen, konservativt beregnet, til kr 4.500.000,-. KODE har mottatt tilbud om prosjektledelse til kr 700.000,-. I tillegg kommer kostnader til leie midlertidig lager, transport, ekstra vakthold mv. slik at gjenstandene kan fraktes ut av salene før disse rommene vaskes ned. Tilbud på nye himlingsplater og belysning er på kr 1.800.000,-. Kostnadene ved støvutbruddet blir etter dette minimum kr 7.000.000,-.

Likviditet:

Ved årsskiftet hadde KODE kr 43.000.000,- i bankinnskudd. Likviditeten i 2017 har vært tilfredsstillende på grunn av bundne prosjektmidler på kr 38 838 598 og byggelån fra Bergen kommune på kr. 14.500.000,-. Statstilskuddet som finansierer byggelånet, er nå utbetalt, og byggelånet skal tilbakebetales innen 31.8.2018. Tilskudd fra staten utgjorde kr 15.600.000,- av de bundne prosjektmidlene pr 31.12.17.

KODEs egne tiltak for å forbedre økonomien

KODE arbeider med å bedre økonomien på kort og lang sikt. Ultimo 2017/ 2018 har det vært ansettelsesstopp på nye stillinger, og reansettelser i etablerte stillinger er utsatt. KODE har satt ut tjenester for å effektivisere samtidig som en ser på rutiner i tilknytning til drift og butikk for å øke inntjeningen. KODE holder utstillingsaktiviteten opp for å ivareta samfunnsoppdrag og sikre egeninntjening med fortsatt økt billettsalg.

Vurdering

KODEs økonomiske situasjon er alvorlig, og det er ikke dokumentert evne til å betale tilbake et lån. Søknaden om likviditetslån kan derfor ikke innvilges.

Den normale finansieringsmodell for denne type museer tilsier at staten skal bære hoveddelen av finansieringsansvaret (opp mot 70 %). Resten fordeles noenlunde likt mellom kommune og fylkeskommune. For KODE sin del er det kommunen som bidrar med 2/3 av de offentlige tilskuddene. Dette er ikke verken en normal eller bærekraftig fordeling av utgiftene. Det virker som om KODE har langt større lokal og internasjonal betydning enn nasjonal. Arbeidet med å sikre økt statlig finansiering til KODE prioriteres i tiden som kommer.

Byrådet finner at KODEs økonomiske situasjon er så akutt og alvorlig at Bergen kommune innfrir søknaden om kr 5.000.000,- i engangstilskudd uten krav om tilsvarende tilskudd fra stat eller fylkeskommune. I tillegg bevilges kr 2.000.000,- til styrking av likviditeten og dekning av usikkerhet i anslagene for utgifter til opprydding.